

La Itàlia feixista segons Alba Sidera

«La periodista té molt clar que el perill per a la democràcia a Itàlia no és l'existència de Salvini sinó un feixisme que ha persistit "enganxat als plecs dels anys"»

La façana de la Universitat Federico II de Nàpols, en la cèntrica via de Mezzocannone, llueix un immens mural amb el rostre per duplicat d'un Fidel Castro quarantí i amb mirada de somiador. És obra dels artistes de carrer Mono Gonzalez i Toño Cruz que el van pintar el 4 de desembre de 2016, això és, el mateix dia del decés del dictador tropical.

Castro, competeix amb una orgia infinita de *grafittis* molts dels quals exalten la lluita contra el feixisme, reclamen l'amnistia per a uns presos polítics que ens són totalment desconeguts o semblen cridar a un sollevament general amb d'aires juvenils de rave. Hom diria contemplant aquella mena de Capella Sixtina de carrer un punt mal educada que Nàpols -que no és poca cosa- està a punt de sucumbir als desvaris d'una jove revolució que ha de canviar per sempre més un país tan semblant al nostre en totes les seves desgràcies. Qui diu això de Nàpols passejant-la inadvertidament o podria dir potser també de Roma, Torí o Milà... D'Itàlia sencera.

La realitat és però tota una altra i no té res a veure amb una revolució sinó més aviat amb una involució profunda de conseqüències imprevisibles no tan sols per a Itàlia sinó per a la mateixa Europa. Quedem en què les pintades són pintades i prou, pura exaltació de l'esperit. I podríem dir també que la imatge d'una Itàlia victoriosament aixecada sobre el feixisme és potser només un record, un bon moment per als qui, posem per cas, ens hauria agradat tenir tota una altra memòria de la mort de Franco.

De fet, la república italiana ja fa molt de temps que s'esllavissa cap a l'abisme del totalitarisme. I pel que sembla ho fa a una velocitat desbocada. Ho explica amb rigor la periodista gironina Alba Sidera en *Feixisme persistent. Radiografia de la Itàlia de Salvini* (Saldonar, 2020), un llibre que compta també amb textos de Ferran Casas i del fotoperiodista Jordi Borràs. Sidera treballa des de 2012 a Itàlia com a corresponsal per a diversos mitjans catalans i és, a més, una experta en els moviments d'extrema dreta.

La radiografia que en fa de l'ascens del feixisme a Itàlia és d'una enorme precisió. Sidera és una bona observadora amb una gran capacitat per a documentar i ordenar i, per descomptat, és també una reportera amb nervi narratiu, a la manera dels grans. Ho demostra en el reportatge que obre el seu assaig en què s'endinsa -junt amb Borràs- en l'atmosfera asfixiant de Predappio, el poble de Benito Mussolini, convertit des de fa molts anys en un parc temàtic dedicat a la nostàlgia de l'horror.

El cas és que a Itàlia, afirma la periodista, ser feixista és fàcil. El caràcter criminal del règim de Mussolini s'ha dissolt en un magma d'interpretacions benignes i fútils. Amb el temps, els italians semblen haver oblidat l'origen antifeixista de la seva constitució mentre que els mitjans de comunicació han banalitzat el feixisme en totes les seves expressions. L'extrema dreta escampa per tot arreu el seu discurs de la por contra els immigrants i promet un futur resplendent embolcallat en la bandera de les essències pàtries. Les classes populars, esporuguides pel futur, s'hi abandonen a aquesta èpica. Ho hem vist també a Polònia, a Hongria, a França... a casa nostra.

D'altra banda, l'anàlisi fred dels fets històrics ve a confirmar, segons explica Sidera, que Itàlia va passar per una mena de no transició en què els principals elements del feixisme, gràcies a la conjuntura de la Guerra Freda, van poder reinserir-s'hi a la vida política -la majoria en l'hegemònica democràcia cristiana- o bé en els seus llocs a les casernes militars i a les comissaries. Per si encara no fóra poc, bona part dels crims nazi-feixistes van quedar impunes amb les amnisties de

1946, 1953 i 1966. No és tot encara.

El 1994 el fiscal militar Antonino Intelisano, ocupat en el cas del criminal de guerra de les SS Erich Priebke, va descobrir al palau Cesi-Gaddi un armari ple de documents sobre les atrocitats perpetrades pels nazis i els feixistes. Els documents havien estat deliberadament amagats. Diverses comissions parlamentàries no en van treure l'aigua clara de per què s'havien ocultat aquells papers.

Per la mateixa època arriba al poder Berlusconi. La seva victòria sobre la corrupta o envellida democràcia cristiana va servir per a assentar les bases d'una Itàlia escorada cap a l'extrema dreta que, a hores d'ara, està a punt de ser devorada per Matteo Salvini.

Sidera posa en relleu el reguitzell de contradiccions, febleses, secrets de família en un sentit sociològic, espectres que han contribuït a l'actual situació política. Segons un informe citat per la periodista de desembre de 2019 elaborat per l'institut d'investigació socioeconòmica Censis, el 48'2 % dels italians confia en l'arribada "d'un home fort al poder que no hagi de dependre de parlaments ni eleccions". El 62 % d'aquests italians són majoritàriament obrers i persones amb estudis bàsics. Un 56'4% tenen rendes baixes. "Salvini", escriu Sidera, "vol ser aquest aspirant a dictador, i per això es va atrevir a dir que volia que els italians li donessin plens poders, parafraçant Mussolini. Sap que jugar amb l'imaginari del feixisme li dona vots i popularitat".

Tot plegat, la periodista té molt clar que el perill per a la democràcia a Itàlia no és l'existència de Salvini sinó un feixisme que ha persistit "enganxat als plecs dels anys".

"Si mirar cap a Itàlia sol ser sempre útil per saber què pot acabar passant a l'estat espanyol, la situació del país transalpí no fa presagiar res de bo", assegura Sidera. Inquietant.